

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

n 1. Cor.
6. 12.

S Bern ser.
in id Beatus
homo qui
inuenit sa-
pientiam.

c. 2. de Cael.
Hierar.

a Iacob. 3. 17

Ex quo apparet tali affectu & moderata affectione studendum esse, ut spiritus non absorbeatur, neque aliarum virtutum exercitium impeditur, aut causa sit non satisfaciendi alijs obligationibus: hoc enim est esse scientiæ mancipium, non Dominum, contra illud Apostoli: *in omnia noli licent, sed ego sub nullius redigar potestate.* quasi dixerit: etiam si res sint bonæ, nolo tamen eas passione aliqua, & affectu tractus facere; sed cum libertate spiritus, ratione ducti. Dæmon enim astute homines ligat triplici vinculo: quosdam ferreis compeibus, alios argenteis, alios aureis vinculis. Cupidos & auaros capit & ligat cupiditate bonorum temporali ac terrenorum; literatos & curiosos, inordinatis varia sciendi desiderijs, spirituales ac pios viros, vehementibus rerum bonarum affectibus, in quibus quærunr seipsos, propriasq; delectationes. Quando autem desiderium est inordinatum, nõ est absque graui detrimento, etiam cum res desiderata est bona: non enim minus progressum impediunt argenteæ, & aureæ compedes, quàm ferreæ; nec minus impeditur oculorum prospectus obiecta lamina aurea, quàm cuprea. Et quemadmodum vnaqueque virtus compedes confingit à quibus impeditur: ita *Studiositas* conterit compedes argenteas, & *Charitas* aureas: mortificando quamcumque inordinatam affectionem, impediens libertatem spiritus, cuiusque operis quietem.

Quod autem studium scientiarum quasi obsignat ac perficit, est eius **F I N I S.** Aliqui enim, ait idem Sanctus, student tantum ut sciant: quæ est curiositas; alij, ut alijs innotescant: & hæc est vanitas; alij, ut quod nouerunt, vendere possint: & hoc est vile lucrum; alij ob profectum & utilitatem propriam: & hoc est prudentia; alij denique, ut alijs etiam proficiant: & hæc est Charitas. Tres priores fines vitiosi sũt, & inordinati: quartus est bonus, sed quintus est perfectus, ac proprius operationum Evangelicorum, aut studentium, ut talis sint: proponentes sibi tanquam scopum suæ scientiæ excellentiam charitatis; eiusq; ad nos illos nobiles & egregios actus amoris Dei ac proximi: conantes sequi consilium à S. Dionysio dictum S. Timotheo: *diuina discendo, diuinus efficere.*

S. II.

AD ID totum multum iuuat donum Sapientiæ cælestis: cuius proprietates refert S. Iacobus Apostolus, ad nouem eas reducens significatas per nouem preciosos lapides Cherubin, quorum paulo ante mentionem fecimus; & in his consistit etiam modus cuius magna perfectione sciendi. Ait itaq; sic: *a quæ de sursum est Sapiencia, primit quidè pacifica est, deinde pacifica, modesta, suadibilis, bonis cõsentiens, plena misericordia*

fructu

fructus boni non iudicans, sine simulatione. Sapientia descendens à Patre
 luminū primū est *prudens*, cū perfecta corporis & animæ castitate, & cū
 mundicie cordis, cui promittitur visio & cognitio Dei: luxuria enim teste
 S. Gregorio, cæcitatem adfert intellectu, inaduerentiam, præcipitati-
 onem, & mutabilitatem; & inhabilem reddit hominem ad actus scientiæ
 & prudentiæ. Nam, vt Sapiens dixit: *in maleuolam animam non introibit
 Sapientia: nec habitabit in corpore subdito peccatis.* Deinde est *pacifica*, stu-
 dens, quantum in se est, pacem cum proximis habere, non resistendo eis,
 nec eos absque ratione turbando; cor etiam suum pacatum tenendo, &
 reprimendo omnes affectus iræ, contentionis, & furoris, qui turbant o-
 culos rationis; nec sinunt attendere ad cognitionem veritatis. Terriò est
modesta, siue discat, siue doceat, siue proponat quod sentit: seruans modū
 conuenientem in rebus omnibus, debet autem scilicet moderatio est iuxta illud
 Apostoli superius allatū: *sapere ad sobrietatem.* Quam modestiam osten-
 dit in verbis & rationibus, & in omnibus exterioribus moribus: quam
 tenet, siue legat, siue disputet: ita vt nihil admitat, quod à gravitate &
 quiete conueniente degeneret. Quartò est *suadibilis*, hoc est facile per-
 mittit sibi persuadere à ratione, per quemcunq; illa proponatur. Sapiens
 enim non est pertinax in suo iudicio, neq; ita ei addictus, vt non cogitet
 se facile posse errare: est que paratus doceri & corrigi ab alijs. Quintò est
bonis confertens & addicta, & gloriatur, quod illis associetur, eos imite-
 tur, quando expedit etiam eos consulat; nec dedignatur eorū consiliū
 sequi; etiam si illi sint simpli es; oblectatur, ac delicias reputat cum eis
 conuersari; fugiens prauos, qui suorum vitiorum scabiem ac deprauata
 consilia ipsi communicare possent. Sextò est *plena misericordia*: Compa-
 titur enim ignaris & rudibus, omnibusque peccatoribus, sese que accom-
 modat ad eos docendos, & corripiendos: vt à suis miserijs eos eruat. Di-
 citur autem esse *plena*: quia nec odorem quidem admittit duriciæ, aut
 crudelitatis in proximum; sed viscera induit misericordiæ, vt ei subue-
 niat. Et similiter plena est *fructibus bonis*: quia omnino detestatur otiosita-
 tem, & sterilitatem; gaudet verò, quod producat copiosos iustitiæ &
 sanctitatis fructus, ad gloriam Dei, Ecclesiæ ædificationem, & utilitatem
 plurimorum. Octauò *non est iudicans*: continet enim se est que valde cir-
 cumspecta & moderata in suis iudicijs, consilijs ac decretis: neminem
 vult temerè iudicare, aut condemnare, aut malè de aliquo, absque suffi-
 cienti causa, suspicari. Est denique *sine simulatione*, duplicitate, aut frau-
 de: nunquam aliud dicit, & aliud sentit, vt faciunt mendaces; aut fingit
 intentionem aut sanctitatem, quam non habet, sicut hypocritæ; nouit
 enim *simulationes & callos* (vt habetur apud Iob) *prouocare iram Dei*: qui
 veritatem, & candorem in suis fidelibus valde diligit, cupitque, vt qui
 sciencie sunt, de eisdem glorientur; ac sese nouem hisce pretiosis lapi-

M m m 3 dibus

I
 Lib. 3. Mo-
 ral. c. 31.
 S. Tho. 2. 2.
 b. 1. 54.
 a. 1. Sapi. 4.

2

3

4

5

6

7

8

9

b. Iob. 36. 31

2. 2. q. 4. a.
1. ad 2. q.
a. 4.
c. Inco. 3. 17

in c. 8. 1. Cor
Le. 11. 1.

dibus exornent, accendentes eos igne charitatis, à qua omnes sumunt
cipiunt splendorem, & in cuius societate (vt ait S. Tho.) semper adfir-
pientia, quæ donum est Spiritus S. quam S. Iacobus ait, *c. de desiderio de celo*. Sed eadem perficitur Sapientiâ, quæ industriâ nostrâ acquiritur: modo
dò tamen prædictæ nouem eius proprietates retineantur: quibus Sapiens
redditur Sanctus, scietque vt Christi discipulum scire oportet.

Addamus huic præclaram aliam explicationem, quam Doctor An-
gelicus exhibet Discipulis ac Magistris: ad sciendum sicut decet, non so-
lum vt homines, sed vt Angelos: assignatque nouem alias conditiones
ue circumstantias, his verbis: Vt aliquis sciat vt oportet, nouem sunt ne-
cessaria. vt sciat *humiliter* sine inflatione superbiæ; *sobrie* ac modeste sine
præsumptione temeraria; *certitudinaliter* ac firmiter sine hæsitacione in
rebus Fidei, non se implicando dubijs aut perplexitatibus; *veraciter* & lo-
ne errore in sentiendo, & loquendo; *simpliciter* in intentione: vt non cum
duplicitate aut deceptione agatur; *salubriter* cū charitate ac dilectione
studio salutis propriæ; *utiliter* attendendo proximorū ædificationi; *liber-
liter*, cōmunicādo scientiam suā alijs gratuito, absq; inuidiâ & tenacitate;
efficaciter, coniūgendo, vbi opus est, scientiâ cū bona operatione. Hinc
nouem circumstantiarum utilitates sunt magnæ: Nam *humilitas* sciētiam
arguit sapiētes superbos; *sobritas* curiosos; *certitudo* dubios, ac perplexos;
veritas hæreticos; *simplicitas* cautos & callidos; *salubritas* magnos, & cele-
uitas iniquos, & proprij commodi amatores; *liberalitas* auaros &
ambitiosos; *efficacitas* otiosos, & desides. Hæc S. Thomas, quo nomine
dignus est cognomine Angelici Doctoris: vt qui nouit in seipso
coniungere, & alios docere tantam scientiæ celsitudinem
cum tanta sanctitate, quantam in his nouem con-
ditionibus proposuit.

